

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
Y
REDACCIÓ
CARRÉ NOU DE S. FRANCESC
núm. 27, pis 2.^{on}
BARCELONA.

PERIÓDIC SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.
FORA DE BARCELONA
cada trimestre
ESPANYA, 8 rals.
CUBA Y PUERTORICO, 16.
ESTRANGER, 16.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

LAS LOTERÍAS DE BENEFICENCIA.

Primer de tot ve una desgracia: lo país queda cons-ternat. No més ressona una veu, lo crit socorro al des-valgut.

Llavors tothom arbitra medis per reunir quartos: qüestions públiques, suscripcions, espectacles, etc., etc., etc.

Pero de tots los medis cap n'hi ha de més segur re-sultat que las loterias de objectes.

Si son senyoras las que s' en encarregan, ¿qui 's nega complaurelas?

Un ofici á fulano, una visita á menguano, y l' un per compromís, l' altre per no quedar malament y 'ls més per esperit de caritat, tothom més ó ménos, dona un ó varios objectes per la loteria.

Tot lo recullit se reuneix, se coloca artisticament, fent que las cosas més ricas fereixin la vista y amagant las més humils. Dintre de un' urna 's colocalan las pa-peletas: per cada vinticinch ó treinta de blancas, n' hi ha una ab un número: están caragoladas y fortament enganxadas ab goma, y en tant que una banda militar deixa sentir los seus acorts, comensa la loteria y la pluja de pessetas.

Si son tossuts y duhen quartos, ja están frescos. Co-mensan per un parell de bitllets y surten blanchs. No hi fá res: l' amor propi s' hi interessa y van comprant bitllets y més bitllets. Com més tardan á sortir los nú-meros més interés hi prenen, fins que arriba un mo-ment en que surt un.

—¡Ay, gracias á Déu!
Corren desseguit á consultar lo catálech: lo cor los hi palpita, y la senyora encarragada del registre, diu:

—Una botella de vino.
Resultat, una botella de vi 'ls ha costat vint pessetas, y tal vegada per acabarlos de arreglar serán aiguaders.

La sort es una mestressa invisible que las més de las vegadas está de broma.

En una loteria de aquest género vaig veure una ve-gada á un menestral que comprá una papeleta y l' hi locá un artístich Sant Cristo de marfil.

Un capellá, al veure'u, no pogué contenirse, y ab tota l' ingenuitat digué:

—¡Ay Jesus meu! Vés si no 'l podia treure jo.... Era lo que m' agradava més....

—No 's descorassoni, l' hi digué una senyora de la comissió: encare 'n tenim un altre, miri.

Y l' hi ensenyá un Sant Cristo magnífich com lo que s' acababa de treure.

Lo capellá 's tregué un duro y prengué cinch billets, descargolá ansiós y l' últim era premiat.

Miraren lo catálech, y la mateixa senyora, aguan-tantse 'l riure digué:

—Una camisa bordada para señora.

Una rialla general, féu enrejolar las gallas del pare capellá, mentres un jove deya:

—Vaya, que al menos fará contenta á la majordona.

Un descregut vá treure una casulla.
Un negre un paquet de polvos d' arròs.
Un que no sab de lletra un llibre!

No tothom té la sort d' aquell desmemoriat que vá treure lo que més falta l' hi feya, una capsa de pansas ab las sévas quas corresponents.

No obstant, la sort alguns cops está molt bèn emplea-da, y com á dona variable y capritxosa, per cada cent que n' esguerra, n' acerta una.

Jo vaig veure aquest dia á un amich meu que ambi-cionava un magnífich busto del célebre Carpeaux. A la tercera ó quarta papeleta, ja era seu.

—Alsa noy: d' aixó se 'n diu endavinarho.

—Verdaderament: jo me n' hi endut lo Carpeaux, precisament perque 'l carpo es la part del pollastre que m' agrada més.

Y aixis entre contents y descontents, van reunintse las pessetas á favor dels inundats y dels obrers sense feyna.

Y apenas terminada la loteria de las senyoras, ja 's prepara la tómbola del Ateneo lliure, en la qual hi fi-guran més de quatre mil objectes, alguns d' ells ver-daderament notables y de un gran valor material y ar-tístich.

Are no més falta que l' administració pública que fins en aquestas cosas de beneficencia preten cobra 'l harato, renuncihi al quatre per cent que demana, y que 'ls senyors del Ateneo lliure cridin:—Bola vá!

Es lo que esperem perque 'ls que han sigut desgra-ciat en la loteria de las senyoras, vajan á veure si te-nen més fortuna en la tómbola del Ateneo lliure.

N. MORAT.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

¿Qui era en Pau Claris?

La fantasia catalanista que mira sempre ab cristalls d' augment, ha donat á la figura del tribuno catalá pro-porcions desmesuradas: s' ha forjat una ilusió com moltas altrás; y si ab lo drama de 'n Conrat Roure, es-trenat lo dimars á Romea, 's creya veure una figura es-cénica colosal, dominadora, se 'n ha endut un xasco.

Pau Claris era un canonge de Urgell, patriota ardent, orador fogós; pero home sensat. Estimava á Catalunya; pero no era dels de la flamarada. Condemnava 'ls ex-cessos y abominava la tirania. Aixis nos lo pinta l' his-toria y aixis nos lo presenta 'l poeta.

Escás element era aquest per sí sol, pera combinar un drama en lo sentit que avuy se dona al género. Claris, sacerdot, y per lo tant lliure dels afectes amoro-sos y paternals, no pot compareixe en l' escena, sent l' héroe de lluytas y afeccions contraposadas, que des-naturalisarian son carácter; no pot ser més que un me-

diador en las lluytas y afeccions agenas, y en aquest sentit lo pinta en Conrat Roure.

Un jove noble afecte al partit catalá, s' enamora de una nena de la noblesa afecta als castellans. L' odi de partit que sent lo pare d' aquesta separa á dos cors que han nascut per estimarse. L' esperit de venjansa de un criat que en una de las tropelias comesas per las tropas castellanas en lo castell de Fluviá, vá veure mo-rir á son senyor, á sa esposa, y á un fill, facilita una fuga de la nena ab son amant, que l' intervenció de Claris destorba.

Lo pare, D. Joan de Roca que no espera ni vol res dels seus enemichs, pren lo favor per complicitat, y en lloch de mostrar agrahiment, confon en un mateix agravi al cego amant y al noble canonge salvador de la seva honra.

Explota mentrestant lo rebombori dels segadors. La casa de D. Joan de Roca es senyalada pel criat venja-tiu á las iras del poblé. Una turba sedenta de sanch y extermini l' invadeix, y 'l Canonge Pau Claris paga l' agravi rebut, salvant ab un rasgo de sa noble eloqüen-cia la vida del enemich de la seva causa, que tant amargament vá ofendre'l.

Tal es l' argument del *Pau Claris* de 'n Conrat Roure.

Senzill es per demés: tal volta té una sobrietat exce-siva. Los incidents son contats y sobrios com lo con-junt. Es un' obra que fuig del género que está més en boga en lo teatro catalá; y no obstant lo públich l' aplaudeix y ab molta justicia.

Los caràcters están bèn dibuixats y notablement sostinguts. Careixen de tons llampants y llamatus; pero tenen, si ha de valdre la comparació, la dis-tinció de las figuras pintadas al oli. Las escenas están bèn portadas; y lo diálech, la versificació y 'l llenguat-je, sense voler fer favor al poeta, dirém que son admi-rables.

Encare no haviam sentit en l' escena catalana aquest just terme mitj que ha sapigut trobar l' autor del *Pau Claris* al fer parlar als personatjes del drama. No es l' arcaich rebuscament, ni la facilitat vulgar: es 'n llenguat-je propi, literari, esmerat, serio. Trossos hi há que poden servir de modelo.

Serveixin com á prova de lo que dihém, las décimas que diu lo protagonista, quan demana á D. Joan de Roca la má de la seva filla per D. Arnal de Torrent:

«Don Joan: tots sabem molt bé
que en l' afanyosa existencia
cada edat se diferencia
per los sentiments que té.
Aixis com lo mon també
presenta distint coló
en l' istiu y la tardó
y en l' estació més florida,
del mateix modo en la vida
hi ha flors per cada estació.
»Donchs té la vida una edat
en que tant sols se desitja
arribá á adquirir una ditxa
que entre somnis s' ha ovirat.
Se veu sens tranquilítat
de l' ambició en tot l' escas
cercant á dret y á través

un plaher que 'l cor revela;
sols una ditxa s' anhela,
sols una ditxa y res més.

»En esta edat, creix sens mida
una esperansa en lo cor;
si no 's realisa, es la mort;
y si 's realisa, es la vida.
Molt temible es la partida
posada en aquest estat,
en que la felicitat
si no la vida, perilla,
don Joan y la vostra filla
se troba en aquesta edat.

»De vostres llábis espera
sentí una dolça paraula
de felicitat; digaula
y la veuréu placentera.
Un mot será la senyera
del plaher que no s' explica,
y en ditxa la veuréu rica
en amor veyentla ufana. (pausa)
Lo que la tilla us demana,
lo sacerdot us suplica.»

Y no reproduhim per no fernos pesats un parlament
que en lo primer acte diu admirablement en Guillen (se-
nyor Soler), ni la cansò del Segador que diu en Fon-
tova en lo segon, fentse aplaudir ruidosamente; ni un
altra relació escrita en quintillas del mateix Guillen, ni
finalment l' ardorós discurs que en lo ters acte, al con-
tenir á las turbas, pronuncia Pau Claris (Sr. Goula) in-
terruptut pels aplausos del públich y que valgué á l'
autor ser cridat á l' escena.

En l' execució, en Fontova encarregat de un paper
petit estigué admirable. En Soler se defensá com un
brau y digué frasses ab verdadera intenció. En Goula
lluytant ab la figura y la perruca que senta mal en sa
cara jove, demostrá més vigor en los llarchs parla-
ments en los quals se feu aplaudir ab justicia, qu' en lo
diálech trencat. En Fuentes poch expressiu y marcant
poch la frasse, al pas que dihent massa depressa 'ls
versos, se ressent de son carácter de galant jove cómic.
La senyora Abella sent bé; pero es llástima que canti
massa 'ls versos. Y la comparsaria ben dirigida. Las
decoracions y 'l vestuari propis de l' época. Lo conjunt
agradable.

La pessa «*Als pèus de vostè*» tot y estant tenyida de
catalá, 's veu que ha sigut fabricada á Fransa. Si no es
aixís, que no 'u sabem de cert, consti que 'l seu autor
tramaria bé 'l vaudeville. Pero sempre hauria de cui-
dar una mica més lo llenguatge aixut y vulgar.

L' obra no obstant entreté y fá riure.

Y avants de despedirme de vostés dech parlarlos del
estreno que 'l diumenje passat vá haverhi al Espanyol.
L' obra estrenada 's titula «*La guerra de Africa*» y es
un drama del género que 'ls francesos ne dihen mili-
tar, plé de incidents patriótics y de quadros de un
gran efecte.

L' obra s' ha presentat ab molt aparato y ab gran
propietat. Més de cent comparsas hi prenen part y ma-
niobran bé. En Tutau fá un general Prim al pèl y re-
peteix montat á caball l' alocució lletra per lletra, que
vá dirigir als voluntaris catalans, arrancant entusias-
tas aplausos.

No es pas estrany que la diga tant bé: en Tutau for-
má part del exèrcit de Africa y vá sentir-la.

Diumenje torna á posarse aquesta obra, que no dup-
tèm há de donar molts plens.

N. N. N.

PLASSA GUANYADA.

Hi havia en una ciutat subalterna de Catalunya, en-
tre altres nenas totes ellas bonicas, una de preciosa,
fresca com un mató, aixerida com una dayna, amable
com un àngel y rica per anyadidura.

Rebia 'ls obsequis á dotzenas, los sospirs á centenars,
las miradas á milers, y podia escullir nuvi com qui vá
á la botiga y tria un mocador, regirant tots los paquets
y enamorantse'n.

Pero entre tots los que la pretenian n' hi havia dos
que s' havian adelantat més que 'ls altres; l' un se dis-
tingia per l' astúcia y l' altre per la seva bona figura;
l' un era un advocat molt llest y l' altre un militar, que
si bé estava de reemplaç per las sevas ideas polítiques,
á pesar de ser molt jove, havia fet una brillant y ràpi-
da carrera.

¿A quin dels dos s' inclinava la Carmeta?

Ni ella ho sabia: tots dos l' hi eran simpátics; y fet
y fet la cosa encare estava per decidir. Lo triunfo que-
dava reservat al qui millor, sapigués conquistar-la.

L' advocat tenia una lábia preciosa: lo militar ab me-
nos paraulas se feya entendre molt bé: tenia un ull de
foch, un bigoti molt elegant y cabell rissat.

L' advocat era xistós: lo militar romántich.

L' un era una comedia; l' altre un drama.

Y are vagin á saber si l' carácter, no format encare
de una nena á la primera volada, pendria més gustosa-
ment la part práctica de la vida, ó preferiria encatari-

narse ab las ilusions de un romanticisme de novela.
Tot depenia de las circunstancias.

L' advocat se prenia la cosa ab sanch freda; al mili-
tar la sanch l' hi bullia; l' un estava enamorat tran-
quilament, l' altre ab ceguera; l' un posava 'l pèu molt
plá pèl camí del amor, l' altre s' entrebancava molt
sovint y feya algun cop papers ridiculs.

Per últim, la nena vá preferir la comedia al drama;
y aquell militar que al colégi no havia rebut més que
bonas notas, y al servey creus y ascensos, vá ser obse-
quiut per la Carmeta ab la més solemne carabassa que
han produit las carabasseras plantadas en los horts dels
voltants de las ciutats subalternas de Catalunya.

Plé d' ira y de despit, al veure's posposat, trobava's
á la tarde al cassino, y veyent al advocat no pogué con-
tenir-se é insultá á las noyas de la ciutat davant dels
seus amichs.

L' advocat prengué la defensa del bello sexo: y em-
pleá no l' ira, sino la sátira, la sátira aguda, punxant,
molestosa: aquella especie de zum zum que fá 'l mos-
quit, barrejat ab lo fibló que té l' abella. Parlá dels mili-
tars que pretenen conquistar lo cor de una noya, com
qui conquista una fortalesa, á foch y á sanch: parlá del
ridícul de un home serio fent lo romántich, y mencio-
ná que en aquella ciutat los melons may se prenian
per carabassas, ni las carabassas debian pendres per
melons.

Naturalment, l' advocat era xistós, y la concurrencia
vá riure.

A la porta del cassino lo militar l' esperava, y l' hi
digué:

—No hi perdut de lo que ha dit una sola paraula: los
tiros anavan ben apuntats, y suposo que lo que ha dit
sabrà sostenirho en lo terreno del honor.

L' advocat quedá un moment desmuntat; pero refent-
se de cop, digué molt seré:

—Com vosté vulga.

Y girá l' esquena rihent. Habia trobat una idea.

Los padrins del desafio, atenant que l' advocat no era
home que conegués lo maneig de las armas, van dei-
xar lo sabre y van escullir la pistola.

Los dos rivals estavan davant per davant, pistola en
má: los padrins situats á la convenient distancia, feren
la senyal.

Soná un tiro y l' advocat portantse las mans al pit, y
plé de sanch caygué en terra. Los padrins anaren á
ausiliarlo.

En tant lo militar horrorisat de lo que havia fet,
aconsellat pels seus padrins fugia á l' estació del car-
ril, prenia el tren y s' escapava. Va durar molt temps
ignorantse'l seu paradero.

Un any després, tornava á la ciutat de rigorós in-
cògnit.

La primera visita volgué ferla als dos amichs que
l' hi serviren de padrins.

—Cóm vá acabar alló?... ¿Vá morir?... preguntá á
un d' ells.

—No: está bó y robust.

—No obstant la ferida 'm semblá mortal: treya mol-
ta sanch, y estava groch com un cadáver.

L' amich esclafí una rialla, y anyadí:

—Donchs mira, noy: vuit dias després se casava ab
la Carmeta, y avuy lo tens pare de dos criaturas: lo
primer part va ser doble.

—¿Cóm s' explica?...

—Ah, tonto!... ¿No sabs que te las havias ab un ad-
vocat?... Ni menos vás ferirlo....

—Donchs aquella sanch?...

—La duya dintre de un budellet posat al pit; y al fer
aquellas extremitats va reventarlo....

—Pero aixó es de mal género.

—No, noy: aixó es una estratagema de curial. Aixís
se guanyan los plets y ell l' ha guanyat ab costas. Vá
alunyar al enemich y vá conquistar la plassa.

P. DEL O.

TRES TRADUCCIONS. (1)

(DE J. M. BARTRINA)

LO RESPECTABLE.

Una ballena vella y arrugada,
ab molt poquetas dents, casi sens vista,
ó á lo menos ab vista molt cansada,
caminava pè 'ls mars pesada y trista
arrossegant sa mo'e fatigada.

Ella que tant burlava al ballener
quan lo cos conservava més llauger,
perduts ja 'ls dons de corre y d' ensumar,
no treya may lo cap á dalt del mar
tement l' arpó del pescador arter.

—¿Pues com lo peix trobava y engullia?

—Es natural! La pó encare existia
que un temps feya, y, ab santa devoció,
á ser menjat lo peix se sometia....
per respecte á la antiga tradició.

FABULA.

Dels lentes d' un vell botánich
saltá un cristall á miquetas,
quedant sobre una formiga
un trosset al caure en terra.

Las formigas al passar
deturávanse y, sorpresas,
miravan á una germana
de tant rara corpulencia;
y la petita formiga
dessota del cristall presa,
convertidas en gegantas
veya las amigas sevas:
lo sabi reya entre tant,
del terror de totes ellas.

¡Ay! ¡Entre cristalls d' augment
quanta gent pè 'l mon passejal!

À QUI JO SÉ.

M' enganyares, y:—¡No ets pás tú 'l primer!
digueren més amichs,
testimonis ó víctimas també
de tos enganys antiachs.

No sé 'l primer qui fou, pero 'l derrer
sé que un trist cuch será;
buscará 'l cor á dintre 'l teu cos fret
y 'l tè de buscá en vá.

(1) De la originalissima colecció titulada *Algo*.
C. GUMÁ.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS DE HOMES CÉLEBRES.

Tothom sab que are ha sortit á Fransa la moderna
escuela literaria del naturalisme, escola representada
per Zola y que ben mirant no es altra cosa que un con-
junt de vulgaritats expressadas ab lo llenguatge ordi-
nari y groller que parlan las capas més abyectas de la
societat.

A Dumas l' hi preguntavan:

—¿Qué 'us sembla ¿prosperará la nova escola?

Resposta del gran escriptor:

—Per mi no: es una especie de guano que no ferti-
lisa.

En la mateixa tertulia hi havia un pintor que deya
sobre aquest particular:

—Aquesta escola no més permetrá fer lo retrato de
una persona quan tinga la cara plena de brians y de
florncos.

Lo califa Hagiages, qu' era 'l terror dels seus pobles,
acostumava á recorre 'ls d' incògnit rigurós, sense acom-
panyament ni distintius.

Un dia trobá á un árabe al mitj de un camí, y va en-
taular conversa ab ell, dihentli:

—Bon home: feume 'l favor de dirme qui es aquest
califa Hagiages de qui tant s' enrahona?

—Hagiages, no es un home; es un tigre.

—Y de que se l' acusa?

—De cometre tots los crims imaginables.

—¿Y tú l' has vist algun cop?

—Jamay.

—Donchs bé, digué 'l sultan: alsa la vista: soch jo.

L' árabe sense desconcertarse respongué:

—Y vos ¿no sabéu qui soch?

—No.

—Soch de la familia de Jobair: aquesta familia té una
fatalitat: un dels seus individuos se torna boig un dia
á l' any. Avuy m' ha tocat á mi.

Lo califa al veure aquella sortida y aquella sanch
freda 's posá á riure y passa de llarch.

En temps de Lluís XIV hi havia un graciós de come-
dia anomenat Dominico que feya las delicias de la
Cort.

Un dia 'l rey va convidarlo á dinar. Van treure un
plat de plata ab un parell de perdius, y 'l graciós ab
la vista ho devorava. Al adonarse'n lo rey, digué al
oficial que servia:

—Aquest plat que 'l donguin á Dominico.

Lo graciós digné:

—¿Qué senyor?... ¿Y las perdius també?...

Lo rey va entendre 'l pensament, y digué exhalant
una rialla:

—Y las perdius també.

La reyna Isabel de Inglaterra estava á punt d' en-
viar al cadafalch á la seva rival Maria Stuart, y 'l seu
ministre Leicester, feya colosals esforços per ferla can-
biar de resolució.

—L' infamia d' aquesta execució, deya, caurá tota
entera sobre vos, senyora. Es un ultratge á totes las
testas coronadas.

—Donchs com s' arregla?

—Fentla morir ab decencia.

—¿Y com se fá?

—Enviantli per compte del butxí un apotecari.

Un ministre espanyol en l'època en que encare 's feya cas d' Espanya, 's trobava en un ball ab un princeph francès, quan aquest l' hi digué:

—Veyeu aquest balcó? Donchs per aquí, en temps dels meus antepassats, va saltarhi l' embaixador de una nació estrangera.

—Aixó succehiria, digué l' espanyol, en los temps en que 'ls ministres no duyan espasa.

Lo cura Merino, autor del frustrat assassinat de D.ª Isabel II, tothom sab que mori donant mostrars de una gran tranquil·litat, ó millor dit, de una gran indiferència per la mort.

Poch avants de posarlo en capella, varen tallarli 'ls cabells, y digué al barber encarregat de la feyna:

—Cuidado noy, no me 'ls tallis massa curts, que podria costiparme y 'ls costipats tenen malas conseqüèncias.

Aixó succehia dos dias avants de que 's cumplis la sentència.

Quan arribá l' hora fatal, sorti de la presó molt tranquil, montat en un burro, qu' ell atíava perque anés més depressa.

En va l' sacerdot l' hi feya reflexions: ell sense escollarse'l esclafi tot de un plegat una riallada.

—Perqué riu? l' hi pregunta 'l confés.

—Estava pensant ab la fila que faria 'l burro, si en lloch de donarme garrot á mi, l' hi donavan garrot á n'ell.

F. NAT.

ESQUELLOTS.

Ja han sortit cap á Murcia 'ls comissionats de la premsa y estudiants á fer lo reparto de una part de lo que s' ha recullit á Barcelona á benefici dels inundats.

Dihém de una part no més, perque hi hagut algun periódich, que s' ha estimat més confiar aquest treball á las comissions locals, que no als seus companys de la premsa.

La Campana de Gracia y l' Esquella de la Torratxa, que com vostès saben, viuen molt agermanadas, han reunit 2546 rals 98 cènts. y 63 bultos de robas y efectes que han sigut entregats á la comissió de la premsa y estudiants.

L' Ajuntament ha fet un donatiu per la tómbola del Ateneo lliure.

¿Que dirian que ha donat l' Ajuntament?
¿Un objecte d' art? No senyors: l' art no s' ha fet per tots los gustos.

L' Ajuntament ha donat una dotzena de cuberts de plata, ab lo seu cutxaron corresponent.

Aixó vol dir qu' en l' imaginació dels nostres concejals no hi ha l' idea del art, sino l' idea de la sopa.

Aquest dia dintre de la tanca del marcat de Sant Antoni, va trobarse 'l cadáver cusit á punyaladas de un drapaire del carrer de 'n Cirés.

Un fuster que vivia davant per davant, vá ser detingut.

Sobre aquest fet se refereix una anécdota.

Segons sembla, 'l fuster, lo drapayre y alguns altres feyan certa classe de negocis, mirant alguns cops més cada hù per ell, que per la societat que tenian constituída.

Un dia 'l drapayre y 'l fuster tingueren una acalorada disputa, y l' últim buscá á un valenciá y li doná vint duros perque arreglés los comptes al drapayre.

Lo valenciá que devia ser un home molt tranquil, se 'n aná á trobar al drapayre, y 'l hi digué:

Lo fuster m' acaba de donar vint duros perque 't mati. Ves que t' estimas més que 't despatxi ó anarose'ls á menjá á la fonda.

Lo drapayre optá per 'l últim extrem.

Pero are 'l descobriment del seu cadáver ha fet revivre aquesta antiga historia.

Dos francesos que no tenian domicili y entravan á las fondas menjant y bebent y no pagant, han sigut detinguts.

Y aquí veurán si som hospitalaris.

Detenintlos se 'ls ha donat domicili, menjá y beure tot á la vegada.

Demá dissapte gran ball en lo Gran Teatro del Liceo á benefici dels obrers sense feyna y dels inundats de Murcia.

Totas las societats rivals s' han unit y ballarán plegadas, perque desitjosas de fer bè, ballan al só de la música, y are toca la música de la caritat.

Los músichs han celebrat aquest any la diada de Santa Cecilia ab una missa y un concert.

Quan me presentin las obras que ha deixat Santa Cecilia aplaudiré l' idea; are 'm sembla que quedan desatesos Sant Mozart, Sant Bellini, Sant Donizzetti, Sant Rossini, San Meyerbeer y una altra pila de Sants que figuran en lo calendari musical y que son venerats ab verdadera devoció per tots los amants del art divi.

Are, tant me fá que digan que fan una missa á la Mercé, com que burlantse dels disidents recordin que á Santa Clara hi ha funció.

Ja han marxat los pelegrins de Jerusalem. Lo dia senyalat per la marxa 'l cel vá ennuvolarse y de llavors ensá, encare no ha recobrat la perduda alegria.

Los pelegrins se 'n ván en la pitjor ocasió. Precisament nos deixan, quan los de Madrid s' están trencant lo cap estudiant l' industria llanera.

Ja veurán en la lámina del present número la situació desesperada de Barcelona.

Lo cementiri está plé de gom á gom: d' en tant en tant apretan los ossos y omplan lo curull; pero aixó no basta. Lo rétol ho diu ben clar: «*Quedan despachadas todas las localidades.*»

¡Situació encantadora!
Per falta de aliment no podém viure, y no podém morir per falta de sepultura.

No sembla sino qu' estém esperant que 's realisi alló que contand e anarse'n al cel ó al intern, en cós y ánima.

Dilluns que vé se dona una gran serenata al cónsul francès.

Se tracta de tributar un obsequi á la vehina nació que tant interés s' ha prés per las nostres desgracias, que ab tanta noblesa las ha socorregudas y qu' es tant digna de la admiració y de l' agrahiment d' Espanya.

Avants de la serenata que 's donará sota 'ls balcones del Consulat,—Passeig de Gracia—tindrà lloch una vetllada literaria en lo saló de descans del Liceo. En ella hi pendrán part los directors del *Diluví, Gaceta de Catalunya, Publicitat, Progrés y Diari Catalá.*

Com lo local es petit, las targetas ván escassas; no obstant si tant desitj tenen de adherirse al obsequi y de assistir á la vetllada, passin per l' administració de qualsevol dels anomenants periódichs y 'ls enterarán de com han de arreglars'ho per conseguiras.

Llegeixo en un periódich:
«Ayer salió para Milan la tiple ligera Sra. Varessi.»
Vaja, si tant lleugera es aquesta tiple, hi arribará més aviat que 'ls altres.

En los billars del café de Europa l' altre dia un fulano se 'n duya una americana.

Ho veieren los jugadors y varen rómpreli quatre tacos á las costellas.

Si se 'n duya l' americana perque tenia fret, de la manera que varen escalfarlo, ja vá quedar calent, sense necessitat de apoderarse dels bens del próxim.

Al Liceo no hi ha ópera ni comedia; pero hi ha reunions de propietaris més divertidas encare.

La quadratura del circol, la direcció dels globos y lo moviment continuo son frioleras al costat del problema que pretenen resoldre 'ls propietaris del Gran Teatro.

Tractan nada menos que de tenir empresari: un empresari que tinga alguna cosa per perdre, que 's contenti ab una subvenció molt petita y que 'ls donga funcions molt grossas. Y resulta de aquí que 'l que té per perdre s' ho guarda, y que al que no té res, no l' atmeten.

L' altre dia deya un individuo de la Junta fentse 'l compassiu:

—A mi lo que 'm sab grèu es lo gran número de familias que viuen del Teatro, y que avuy están en boga.

—Es veritat, responia un propietari: es molt sensible; pero com que á generós no 'm guanya ningú, vaig á proposarli una cosa. Tinguem tancadas las portas del teatro y en lloch de donar la subvenció á un empresari que també quebraria, repartimla bonament, entre aquestas pobras familias.

L' individuo de la Junta, veyentse cullit y tornantse roig com una grana, digué separantse del seu interlocutor:

—Hombre.... hombre.... hombre....

Un rasgo final.
Al davant de la cuyna de ca 'n Justin que dona al carrer d' Escudillers blanchs, assegut á terra, un pobre home victima de la crisis, menjava un rossegó de pá sech.

—¿Qué fás Biel? vá preguntarli un amich.

—Mira aquí, dino.

—¿Y qué menjas?

—Un tros de pá sech sucat ab olor.

EPÍGRAMAS.

A caball de un burro vell molt flach, un pagés anava, y un cert jove que passava digué per burlarse d' ell:
—Tè forsa com un camell y es molt guapo 'l burro, á fé.
—Sí, lo pagés respongué: es tant guapel y tan curro, que sempre que 'l veig tant burro me fá pensar ab vosté.

M. T.

Fent tractes á una ninvera digué l' amo:—T faig la vida, y si ets bona y aixerida, perque pugas fer carrera, d' aquí un any te faré dida.

M.

L' hi posaren O y Francisca á l' Estrella ab poca gracia, y en que brilli d' hermosura, será sempre Estrella O Paca.
R. ARUS ARDERIUS.

QUENTOS.

Davant de un tribunal hi ha un tunela acusat de que havia prés part en lo robo de un pis.

—No es cert que jo hi fós: si 'ls companys m' acusan, ó no tenen memoria ó menteixen.

—Aquí no bastan declaracions, deya 'l jutje; lo que 's necessitan son probas.

—Probas ray! Precisament á l' hora mateixa en que 'ls meus companys escuravan lo pis del carrer Nou, jo estava forsant lo pany de un cambista del carrer de Fernando. Vejin si podia ser á totes dugas bandas.

En una ciutat hi havia un teatro que era propietat del Hospici.

Va pendre 'l un empresari y va arruinar'shi.

—Y are que fem? l' hi preguntava un amich.

—Are? responia l' empresari quebrat, me 'n vaig á veure si al Hospici 'm volen, y que vinga un' altre empresari á treballar per mi.

Una criada tenia la costum de anticiparse á las ordres de sa mestressa.

Per exemple, si aquesta l' hi deya:—Tuyetas, frega 'l saló; ella responia sempre:—Senyora no tenia necessitat de dirrho.

Un dia la criada 's trobava un xich malalta, y la mestressa va dirli:—Tuyetas pren una tassa de caldo.

La criada ab molta ingenuitat va contestarli:—Senyora, no tenia necessitat de dirrho.

Una frase de un borrarxo:

—De dias jo puch cantar sense acompanyament; are á la nit, quan hi begut una mica, llavors si que necessito que m' acompanyin.

En un colegi de lujo ensenyan esgrima.

Un dia un profesor de matemáticas s' encara ab un deixeble, y l' hi diu:—Vosté es un estúpit.

Y 'l deixeble quadrantse, l' hi respon:—Sr. Alsina, vosté 'm donará una satisfacció d' aquest insult.

A una senyora se l' hi acababa de morir una cunyada y ella plorava plena de desconsol.

—¿Quina llástima! l' hi deya un amich de la casa per consolarla. Morir jove d' aquesta manera; morir á 25 anys...

—Ja 'n tenia 30, digué la cunyada, trayentse 'l mocador dels ulls y tornant á ser dona.

Un senyor encarregá al seu criat que l' hi passés dos ous per aygua. Arribada l' hora de sopar, los ous estavan duríssims, l' amo 's queixá, y al dia següent, volent menjar ous del mateix modo, estavan més durs encare.

—¿Es aquesta la manera, tros d' ase, de cumplir las mèvas ordres? l' hi digué l' amo.

—¿Que vol que l' hi diga, respongué 'l criat: si 'ls ous no son més clars no es pas per culpa mèva. Ahir van bullir dugas horas, y avuy eran al foch desde 'l mitj dia. Si ab tanta estona de bullir no 'n tenen prou, ni may.

Un cosetxer de ví acompanyá á un amich seu al celler y l' hi féu tastar lo de una bota.

—¿Qué te 'n sembla? l' hi preguntá.

—Home, respongué l' amich; me sembla que se 'n consumiré molt per amanir l' escarola.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

A una tot are coneix
que prima dos tersa y quarta;
y anant tot bé logran
de que se'n vaji á fer malvas.

Se fian d' un curandero
que es un ase y per curarla
d' una dos quatre las fullas
li posa per cataplasme.

XARELLO.

II.

En tot es un nov de prima,
no perque 'm sigui segona;
pero cualsevol persona
que 'l tracti un poch ja l' estima.

PAU SALA.

MUDANSA.

Ahir jugant á fer tot
la tot varen passar bé;
y una tot per la quaresma
jugarem entre tots tres.

PICADÓ.

ANAGRAMA.

Tot es home reposat
tot ne tenen tots los bisbes;
tot en la música 's troba;
més tot es el qu' es indigne.

RAMONET.

CONVERSA.

—¿Roch ahont vés?
—A casa la mèva tia.
—Mira ¿'m vols creure? No hi vagis.
—¡Oh! es que hi estich convidat; es lo seu sant.
—No hi vagis. ¿Cóm se diu?
—Are ho hem dit tu y jo

B. ROMO Y M.

TRENCA-CLOSCAS.

Capellades, Solsona, Premià, Centellas, Mataró,
Pineda.

Posar aquests noms en columna, de manera que diag-
nalment, ne surti 'l nom de un poble de Catalunya.

J. RERREF.

GEROGLIFICH.

VOT

R O S A

D

K P S

100

B

I I I I

K

J. ROVIRA Y RAMON.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Torraxa.
2. IDEM 2.ª—Carté.
3. MUDANSA.—Fataxa, fetxa, fitxa.
4. ANAGRAMA.—Salas, salsa, alsas.
5. COMBINACIÓ NUMÉRICA.—9 8 7 6 5
5 7 9 8 6
8 5 6 7 9
6 9 8 5 7
7 6 5 9 8
6. COMBINACIÓ SILÁBICA.—Tur qui a.
Qui jo te.
A te nas.
7. TRENCA-CLOSCAS.—Gratallops.
8. GEROGLIFICH.—Lo ventre porta las camas.

ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALIAS Y
FINS GUIATS PER LAS QUINERAS.

Gran asurtit per tots los gustos y totas las fortunas.
Dibuixos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formas
distintas y elegants, tamanyos de totas classes y preus baratissims,
desde 2 rals fins a 18. Tot aixó ho trobaran en la llibreria de 'n Lo-
pez, Rambla del mitj, 20. Vajin a veure'ls y se convenceran que no
xagerem.

VENTA AL POR MAJOR Y MENOR. Als correspon-
sals s' otorgan grans rebaixas.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, fill, Arch del Teatro, 21 y 23.

ACTUALITATS.—LA QUESTIÓ DEL CEMENTIRI.

—Senyora, es plé fins al cap-de-munt.
—Donchs, fassa 'l favor de no matar á ningú fins que l' Ajuntament hagi fet un cementiri nou.
—De debò?..... Si que amigo llavors, ja podria deixar l' ofici.